REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul insertiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 171. Brașov, Duminecă 3 (16) August 1908.

Neastâmpărul în sferele înalte și intrevederea dela Ischl.

Capetele încoronate, șefii dinastiilor din Europa, sunt ca nici odată până acum, preocupați de situațiunea prezentă și viitoare a statelor lor. Aceasta îngrijire se manifestă în mod destul de bătător la ochi prin desele lor întâlniri și vizite. Par'că s'ar teme, ca nu cumva stând pe loc fără a da tot mai mari semne de viață și de putere, să treacă peste ei valurile timpurilor nouă, pătrunse de spiritul revoluționar al progresului, care nu se mai oprește la nici o margine, ci mână înainte cu forță iresistibilă.

Ce rol mai pot avea dinastiile, dacă nu își vor da toată silința de a face, ca cel puțin la aparință ele să fie acelea, cari conduc și împing curentele poporale, iară nu să fie conduse și împinse de acestea. Tot neastâmpărul acesta în sferele cele mai înalte își are principala sorginte în grija dinastiilor de propriul lor viitor. apoi în înrâurința netăgăduită, ce o au azi dispozițiunile popoarelor asupra mersului politicei celei mari dintre state și națiuni.

După împăratul Germaniei este regele Eduard al Angliei, care prin călătoriile și vizitele lui pe la curțile mari europene produce senzațiile politice ale timpului de față. Știm cum prin întâlnirea sa cu Țarul la Reval a adus în mare fierbere lumea politică și diplomatică europeană, uimită de schimbarea de front a Angliei, care de-odată păru că-și părăsește cu totul politica sa tradițională. Incă de pe atunci Eduard VII s'a hotărât să facă o vizită și bătrânului Impărat jubilant Francisc Iosif I. pentru a dovedi *urbi et orbi*, că i-a rămas prietin bun, deși, poate, în viitor cărările sale se vor încrucișa cu acele ale aliatului monarchiei austro-ungare, Wilhelm II.

Trecând prin Germania, spre a merge la Marienbad, regulele de politeță între Suverani au adus cu sine, ca regele englez să caute o întâlnire cu împăratul Wilhelm, care a și avut loc la periferia împărăției acestuia, în Friedrichshof. S'a observat cu drept, că dacă regele Eduard s'ar fi simțit atras de-o deosebită simpatie față cu nepotul lui de pe tronul german, i-ar fi dat vizita în Berlin sau la un castel de vară regal din apropiere. Simțământul că întâlnirea dela Fridrichshof a fost numai curată curtoazie, îl are și pressa germană, care în zilele din urmă a lansat diferite știri, că ar fi fost vorba la Friedrichshof, ca Eduard VII să facă pe la începutul anului viitor o visită oficială la Berlin.

Primirea regelui Angliei la Ischl a fost cât se poate de pomposă și călduroasă, ear Eduard VII pare că s'a simțit acolo în elementul său. Toasturile oficiale, ținute de ambii monarchi, conțin nota aceasta de cordialitate sinceră. Se evită a se vorbi în aceste toaste de pace și noi credem, că aceasta s'a făcut nu atât ca o consecvență a raporturilor celor vechi și bune dintre Anglia și Austria, cari fac a se subînțelege pacea, ci mai mult în scopul de a nu se aminti cu aceasta ocaziune tripla alianță și de a se izola astfel efectul întâlnirii numai asupra raporturilor dintre Anglia și monarchia noastră.

Intâlnirea dela Ischl s'a remarcat și prin prezența miniștrilor de externe a ambelor state, cari au ținut conferențe politice, unindu-se, se zice, în punctul de a observa în viitor o atitudine expectatoare în Orient și de a urmări cu bunăvoință desfășurarea și desvoltarea lucrurilor în Turcia.

Se vede, că regele Eduard își are un plan bine croit și'l urmărește cu tenacitate. In Germania domnește sentimentul, că acest plan ar fi îndreptat în contra puternicei desvoltări a acestei împărății și că el ar corespunde iritațiunei ce domnește încă de fapt între Englezi și Germani din cauza rivalității, ce s'a dat pe față de un șir de ani între ei.

Ar fi poate greșit a presupune că planul de care vorbim trebue să fie numai decât dușmănos Germaniei și desvoltării sale. Mai probabil este că Regele se gândește mai departe și nizuindu-se a-și crea garanții, că Germania nu va turbura cercurile Angliei, tinde la o alianță mare europeană, care să apare interesele statelor europene față cu desvoltarea amenințătoare din America de Nord și Asia.

»A Nap« revine la proiectul de reformă electorală și spune, că acum s'a mai descoperit, că voiesc să schilodească și prin introducerea unui *cens personal*, acest proiect, care și așa se va naște fără mâni și fără picioare. Repetă, că nici disidenții, nici opiniunea publică a țării nu se va învoi una cu capul să se facă reforma cu votul plural! Noi, zice, suntem aderenții neclintiți ai votului universal general, egal secret și după comună. Dreptul electoral cel nou nu e permis, zice, să elimineze dintre alegători pe nici un cetățean al acestei țări, pe baza vre-unui cens, fie după avere, fie personal.

Pressa și intrevederea dela Ischl. — *Ziarele vieneze* constată cu unanimitate tonul extrem de cordial și pacific al toasturilor schimbate la Ischl, precum și deplinul acord al persoanelor chemate să dirijeze politica Austro Ungariei și a Angliei cu privire la evenimentele din Turcia, cari provocaseră oarecari neînțelegeri și tensiuni în Europa. Nu numai între Austro-Ungaria și Anglia, dar chiar și între celelalte mari puteri ale Europei există o deplină concordanță de vederi cu privire la politica orientală; toate puterile doresc fericita continuare a resurecțiunei Turciei în profitul păcei generale.

Cu privire la intrevederea dela Ischl *ziarele engleze* declară, că această intrevedere a servit păcei. Ele spun, că raporturile dintre cei doi suverani sunt din cele mai bune. Poporul britanic privește cu simpatie această întrevedere, în care vede întărirea păcei europene.

O manifestație a Grecilor din Tesalia. Din Atena se anunță, că 1500 de escursioniști greci din Tesalia, între cari și doi deputați din camera grecească, au mers la Salonic spre a aduce salutările Greciei libere cu prilejul proclamărei constituțiunei. Hilmi-Pașa, primind delegațiunea excursioniștilor, le a vorbit în modul următor: Sunt fericit să primesc oaspeți din Tesalia, cari au venit să ia parte la bucuria noastră. Grecii ocupă un loc preponderant din punctul de vedere al civilizațiunei, al progresului și al sentimentelor liberale. Chiar aci, la Salonic, elementul cel mai progresist este grec, și pe ajutorul său punem cea mai mare speranță. Când vă reîntoarceți în patria voastră, mulțumiți concetățenilor voștri pentru participarea lor la bucuria noastră.

Stolypin și Evreii din Rusia. — Intr'o convorbire cu publicistul Stead, primul ministru rus Stolypin a declarat, că e cu neputință ca să admită egalitatea deplină a evreilor cu celelalte populațiuni din Rusia, deoarece o asemenea hotărâre ar provoca noui masacre ale populațiunei evreești. Stolypin a zis, că ura de rasă, ca și ura religioasă, pe care poporul rus o nutrește împotriva evreilor, face cu neputință încă pentru multă vreme îmbunătățirea stărei acestora din urma. Declarațiunile acestea sunt considerate ca fiind părerea lui Stolypin față cu proiectul ce se va discuta la toamnă in Dumă.

„Conjurația“ pan-sârbă.

Ziarele maghiare se ocupă pe lungi coloane cu afacerea broșurei denunțiantului Nastici, înregistrând între altele și știrea, ce-o primesc din Belgrad, că planul conjurației descoperite a fost făurit încă prin anii șeasezeci de către Svetozar Miletici și că actualul proces nu e altceva decât continuarea procesului Omladinei.

Interesantă este convorbirea ce-a avut-o un redactor al corespondenței »Kel. Ertesitö« cu deputatul Dușan *Popovici*, unul din apărătorii conspiratorilor sârbi arestați. Acesta a declarat următoarele:

Dacă ar fi adevărat, că cei arestați au luat parte la publicarea cunoscutului statut revoluționar, aceasta n'ar fi încă o explicație a actualelor persecuții și arestări în masă. In acest statut e explicat lămurit, că pe teritoriul regatului ungar nu trebue să aibă loc o acțiune revoluționară și că misiunea comitetului se va mărgini la *deșteptarea conștiinței naționale*. Statutul nu recomandă acțiune revoluționară pentru Croația și Slovonia, ci grăbește numai sprijinirea elementelor, cari cer asociarea Dalmației și asigurarea drepturilor lor de state individuale. Dar sârbii arestați până acum n'au luat parte la redactarea textului acestui statut, lucru ce l'au și declarat și dovedit.

In special n'a luat parte la publicarea statutului partidului sârb independent, care s'a entuziasmat în totdeauna pentru ideea continuărei pacinice a progresului și a fost totdeauna în contra oricărei politici catastrofale. E lucru copilăresc apoi a se crede, că sârbii de aci s'ar hotărâ pentru revoluție, deoarece ei știu, că ar trebui să dea piept nu numai cu un milion de baio-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Inima trădătoare.

de Edgar Allon Poe.

— Fine. —

Numai câteva minute mă mai putui stăpâni, să rămân liniștită. Bătaia inimei însă deveni tot mai tare și credeam că acum, acum îmi va sări inima dela loc. Și deodata fusei cuprinsă de altă frică, sgomotul putea să fie auzit de vre-un vecin.

Aceasta punea capăt la toate. Oara bătrânului sunase. Cu un strigăt tare rupsei orbitoarea laternei și sării în odaie. Odată — numai o singură dată gemu el. Intr'o clipită îl rupsei în bucăți și trăsei perinile grele peste el. După aceea zimbii mulțumită, că fapta a ajuns așa de departe.

Inima însă îmi batea tare mai multe minute. De asta însă nu-mi păsa, căci doar, nu era să mă audă prin părete; în cele din urmă înceta și asta.

Depărtai perinile și cercetai corpul. Nu mai încăpea îndoială era mort, mort ca și când n'ar fi răsuflat nici când. Ii pusei mâna pe inimă și o lăsai mai multe minute. Nu să mai mișca. Era deplin mort. Ochiul lui nu mă mai putea năcăji.

Cine m'ar mai ținea de nebună, și-ar perde cugetile acestea, dacă îi voi arăta ce măsuri cugetate luai de a ascunde corpul.

Noaptea începea să dispară și eu lucram în grabă mare. Rupsei din podeală trei scânduri și ascunsei totul în umplătură. Dupa aceea pusei podelele la locul lor și drept acolo unde au fost înainte, așa că nici un ochiu omenesc, nici chiar al său nu ar fi putut descoperi vre'o schimbare.

De spălat nu era nimic, nicări o pată de sânge. Cât privește aceasta, eram tare atentă!

Când terminai toate aceste pregătiri, era oarele patru dar încă întunerec besnă. Tocmai când bătea ceasul, bătu cineva la ușa dela casă dinspre stradă. Cu inima ușurată mersei afară să deschid. Zic cu inima ușoară, că de ce m'aș fi temut. Trei oameni veniră în lăuntru, cari mi se recomandară cu toată politeța, ca trei funcționari ai poliției. Unul din vecinii mei auzise noaptea un țipet, care deșteptase bănuiala unei fapte rele.

Aceasta se făcu cunoscută poliției și ea își trimise funcționari, să facă o anchetă. Eu zimbeam căci de ce aveam să mă tem? și zisei domnilor: bine a-ți venit! Despre strigăt zisei, că par'că și eu l'ași fi auzit în somn, iar cât privește bătrânul zisei că-i dus la țară.

Conduc vizitatorii mei prin toată casa și îi provoc să privească în toate părțile și să cerceteze bine cu deamănuntul. In cele din urmă îi condusei și în odaia bătrânului, le arătai, că tot ce are bătrânul este binepăstrat și neatins. In sentimentul încrederii eram formal îmbătată, așa că adusei scaune să se odihnească funcționarii de osteneala lor. Și pentru mine în sumeția reușitei mele depline, pusei un scaun tocmai pe locul, unde ascunsei cadavrul prăzii mele. Polițaii erau mulțumiți. Purtarea mea îi convinsese și eu mă simțeam iarăși bine. Ei luară loc și pe când eu răspundeam cu plăcere la întrebările lor, ei flecăreau alte lucruri. Insă nu dura mult și simții cum deveneam palidă și voiam să plec.

Mă durea capul și îmi vuiau urechile, dar ei tot acolo ședeau și flecăreau mai departe și vorbeau într'un ton mai anumit.

Ca să mă eliberez de sentimentul acesta îngrozitor, mă amestecai de bună voie în petrecere. Insă sgomotul zuruitor dura mereu și devenea tot mai limpede, până ce în fine mă convinsei, că nu era în urechile mele In tot cazul trebuia să fi fost acum foarte palidă, însă ei vorbiau înainte și cu o voace tare. Chiar și sgomotul devenia mai tare — ce trebuia să încep? Era un ton înăbușit iute, întocmai ca ticănitul unui ceas înfășurat în vată. Imi perdui respirarea și funcționarii tot nu încetară. Vorbiam mai repede mai iute, însă sgomotul devenia tot mai tare Mă sculai în sus și disputai despre nimicuri, cu o voce tare ridicată și cu gesturi violente. Nu'mi ajuta nimic. Și ca și când funcționarii cu privirile lor m'ar fi turburat, umblam cu pași grei prin odaie, în sus și în jos. Totul în deșert. Sgomotul creștea mereu, spumegam de mânie, mă înfuriam blăstămam., Apuc scaunul pe cari șezui și bat podinele, dar sgomotul devenia tot mai tare și toate celelate le astupa. Mai tare, mai tare, tot mai tare devenia. Și oamenii flecăreau mai departe și râdeau. E posibil, că ei să nu fi auzit? Puternice Doamne! nu nu! Ei o aud! Ei presimt legătura, cunosc însemnătatea! Ei își bat joc de frica mea! Acestea erau cugetile mele și mai sunt și azi. Toate păreau răcoreala pe lângă chinuirea sufletului. Totul era mai de suportat, decât aceste bătăi

nete ale monarchiei, ci şi cu întreaga constelaţie europeană.

— De ce au fost atunci arestaţi aceşti sârbi?

— Nu e greu de ghicit. Actualul regim din Croaţia nu se poate menţine decât prin vechiul sistem de brutalizare. Intreaga afacere *a fost inventată de acest regim* pentru a putea apărea ca salvator al monarchiei şi pentru a putea fi autorizat să facă uz de măsuri extreme în contra croaţilor. Guvernul crede apoi, că arestarea sârbilor va produce consternare între croaţi, cari se vor întreba cu spaimă unii pe alţii: »E cu putinţă oare ca noi toţi să fim aliaţi cu trădătorii de patrie?«

Dar actualul regim se înşeală. Croaţii văd în aceste arestări numai persecuţii îndreptate în contra sârbilor şi ştiu, că baronul Rauch ar considera loial elementul croat de îndată ce i-ar sprijini politica sa. Din aceste persecuţii maghiarismul nu va avea însă decât pagube, pentrucă ele turbură amiciţia sârbo-ungară.

Din România.

Bucureşti, 1 August 1908.

Politice. — Moartea lui Ştefan Greceanu.

Viaţa politică, în acest sezon mort pentru ori ce soiu de activitate, este şi ea aproape *moartă*. Lipsesc odată cu faptele de politică generală şi actele de guvernamânt, în jurul cărora pressa opoziţiilor ar putea stărui o agitare a spiritului public. Faptele de mai puţină însemnătate, cu un caracter particular şi chiar personal, sunt de nevoie îmbrăţişate de ziarele zilnice, expuse altfel a-şi pierde cetitorii.

Aproape aici se mărgineşte activitatea politică de obiceiu în sezonul de vară al fie-cărui an, fără să se socotească, se înţelege, intrigile mărunte ce se ţes prin culisele tuturor grupărilor şi planurilor bune sau rele ce se urzesc pentru zilele de o mai rodnică activitate politică.

*

După moartea episcopului Nicolae Popea, un alt bătrân academician (acesta numai membru onorar al Academiei) îi urmează: Stefan Grecianu. A încetat din viaţă Vineri la orele 10 a. m.

Făcând parte dintr'o bogată şi veche familie boierească, a ocupat înalte demnităţi în stat şi a avut însemnate rosturi în politica ţării într'o vreme.

Coborâtor din familia boierului scriitor Radu Grecianu (Logofătul), a iubit şi el ştiinţa şi în deosebi în anii din urmă a făcut mai multe cercetări, cari l'au făcut membru onorar al Academiei Române.

Intre lucrările sale mai însemna'e se pot cita următearele: 1) Eraldica română. 2) Câteva documente şi un arbor genealogic pentru a proba descendenţa Domnului... din neamul boierilor »ot Brâncoveni«. 3) Discurs de deschidere a primului congres agricol în România. 4) Dela Bucureşti la Sarmisegetuza. O escursie istorică în Ardeal.

Toate scrierile sale aproape au caracterul istoric şi unele se ocupă şi cu genealogii de ale unor familii boiereşti sau a vre-unui domnitor. Defunctul făcuse şi multe preţioase daruri »Academiei Române«.

M.

Inmormântarea episcopului N. Popea.

La înmormântarea episcopului N. Popea a rostit în numele „Academiei Române“ dl Ioan *Bianu* următorul discurs funebral:

Prea Sfinţite Părinte!
Intristaţi fraţi!

Nu poate fi inimă omenească, care să nu se înduioşeze, căre să nu se mâhnească, când vede pe membrii unei mari familii înnecaţi în durere pentru că au pierdut pe căpetenia lor, pe îngrijitorul, conducătorul şi apărătorul lor, acela, care le sta în frunte şi le arăta drumul cel bun şi căile rele şi primejdioase. Inima omenească, care nu s'ar mişca şi nu s'ar înduioşa nici la vederea unor asemenea dureri, ar trebui să fie neatinsă nici de cea mai uşoară adiere ale învăţăturii dumnezeescului Mântuitor, care a pus dragostea, iubirea deaproapelui cu temeiu întregei Sale învăţături: »Să iubeşti pe vecinul tău ca însu-ţi pe tine (Rom. XIII, 9). Explicând Romanilor măreţia acestei învătături Pavel — lumina Apostolilor zice (Rom. XIII, 10, 11, 12):

»Dragostea nu lucrează rău vecinului: drept aceea împlinirea legii este dragostea«.

»Şi aceasta ştiind vremea, că acuma vreme este noi din somn să ne sculăm, că mai aproape este nouă mântuire acum, decât când am crezut«.

»Că noaptea a trecut, iar ziua s'a apropiat, să lăpădăm dar lucrările întunerecului şi să ne îmbrăcăm în haina luminei».

Stejarul falnic, care a stat în faţa furtunelor şi s'a adumbrit şi s'a apărat sub ramurile lui, a căzut jos părintele iubitor, care s'a condus cu atâta iubire şi s'a îngrijit cu toate puterile sufletului său, de sufletele şi de minţile voastre, s'a dus dela voi; el şi-a îndeplinit datoriile lui în această viaţă de frământări şi de dureri. Cel de sus l'a chemat la răsplata fericirei vecinice.

Inălţându-se dintre voi, el v'a dat dovadă nouă şi hotărîtoare, că sufletul lui întreg era cuprins numai de iubirea voastră, că numai la voi s'a gândit, că întreg numai al vostru a fost. Plecând dintre voi a ţinut să arate turmei păstorite de dânsul, cu toată iubirea sufletului său, că pe toţi v'a umbrit, fără deosebire de prietini şi nepretini, de buni sau răi. Pilda sublîmă — învăţătura luminoasă — pentru cei cari rămân în urma marelui păstor!

Pildă, care ne arată că sufletul lui se înălţă spre sferele cereşti, totdeauna, când în cele mai sărbătoreşti momente ale îndeplinerei îndatorilor sale arhiereşti, el rostea cu glas înalt şi cu privirile spre turma sa prea iubită cuvintele:

»Doamne, Doamne caută din ceriu şi vezi şi cercetează şi întăreşte via, care a sădit-o dreapta Ta!«

Dar, întristaţi fraţi, acest păstor şi părinte al vostru, nu a fost numai al vostru din aceasta de Dumnezeu binecuvântată dieceză a Caransebeşului, nu, el a mai fost şi al tuturor preoţilor şi fiilor, începând dela Săcelele de sub munte şi dela valea Timişului, unde s'a născut, el a mai fost şi al nostru al tuturor, cari slujim pretutindenea cărţii româneşti.

El a fost şi unul dintre fruntaşii luminători ai neamului nostru întreg, nu numai cu fapta şi cu cuvântul dar şi cu cartea, cu scrisul.

De aceea am venit şi noi aici să unim cu lacrimile voastre pe ale noastre la mormântul, în care se închid rămăşiţele pământeşti ale fruntaşului, ale părintelui nostru al tuturor.

In faţa acestui sfânt locaş să ne pătrundem sufletele de învăţăturile nobilului părinte, care şi-a dat tot şi toate pentru turma sa iubită, iar — ca să-i urmăm întru câtva vieţei lui întregi să ne tintuim bine în minti cuvintele Apostolului Pavel (Corint. I. 10).

»Şi vă rog pe voi, fraţilor, pentru numele Domnului nostru Isus Hristos, ca toţi să grăiţi aceeaşi şi să nu fie între voi împărechieri, ca să fiţi întemeiaţi într'un gând şi într'o înţelegere: Uşoară îi fie ţărina, cum vecinică îi va fi reamintirea.

Scrisoare dela Cluj.

— Aug. n. 1908.

Ziarul »Ellenzék«, în nrul său de la 5 Aug. a surprins lumea cu nişte veritabile specialităţi clujene. Din prilejul, că nişte »bravi« cetăţeni din aşa numitul »hoştat« au omorât un poliţist şi pe altul l'au rănit de moarte, ziarul caracterisează pe aceşti ţărani maghiari, cari se fălesc a fi haiducii urmaşilor colonizaţi de Bocskay. Zice că din lipsă de şcoale atâţia analfabeţi sunt între ei încât ai putea face un mare sat de munte din ei. Din pricina neculturei, ei — zice »Ellenzék« nu noi — operează mai ales cu 3 feluri de arme: 1) cu cosorul; 2) cu furcoiul; 3) cu revolverul.

»Cu cosorul — cităm — împarte feciorul hoştăzan cultura socială între cei de sama sa; cu furcoiul cultivă pe străini, adecă pe cei ce nu sunt din »hostat«; iar cu revolverul ei învaţă morală pe poliţişti, după cum arată cazul dureros de deunăzi.«

După această întroducere destul de actuală şi locală autorul trece la tema sa: denunţă pe Românii din Cluj cari lucrează pentru cultura poporului lor. Denunţă cu numele pe toţi cei ce au luat parte la pelerinajul Românilor la Roma (7 Clujeni) denunţă pe un venerabil domn, care a fost până de curând într'un post foarte important la comitat, iar acum pensionându-se a fost ales membru în direcţiunea institutului »Economul«, denunţă apoi »reuniunea sodalilor români«, »reuniunea femeilor S. Maria« şi chiar şcoala română de fete din Cluj. La urmă, după atâtea denunţări, pe cât de maliţioase, pe atât de neîntemeiate, conchide:

»Să dăm şcoală bună şi lucru hoştăzenilor, şi să controlăm bine reuniunile şi şcoalele.... atunci sălbătăcia va înceta de sine!«

Asta e cea mai specială specialitate! Va să zică hoştăzenilor să le dăm şcoală bună, dar celorlalţi să nu le dăm! Hoştăzenilor să le facem şcoală, dar celorlalţi să le împiedecăm umblarea la şcoală, căci »controlul« acela ce se invoacă, nu poate avea alt scop. Eată o adevărată specialitate! In toată lumea: *quod uni justum, alteri aequm*; numai aci nu! Şi nu-şi dă seamă »Ellenzék«, care publică lucruri aşa de contrazicătoare, că serveşte cauza neculturei, când pentru cei violenţi pretinde şcoală, şi pentru cei blânzi şi buni, escepţionează că li se dă învăţătură şi conducere îngrijitoare.

A venit fără de veste ca să desmintă denunţările de mai sus, moartea regretatului *Iacob Mureşan*, fost cantor şi învăţător al bisericei gr. catolice, şi dela înfiinţarea ei, secretar al »reuniunei sodalilor români« până de curând, când schimbându-se cârma, a predat secretariatul urmaşului său în celelalte slujbe, remânând »secretar de onoare«.

Reposatul împlinise 71 de ani, din cari 50 ani în slujba bisericei şi a şcoalei. Dela 1862 venise în Cluj, unde încurând a fost îndrăgit pentru vocea sa cea plăcută, cu care desfăta pe credincioşii simpli, ca şi pe domni. Era şi un bun versificator; la înmormântări versurile lui storceau lacrămi; de multe ori avea inspiraţii bune în aceste versuri de ocazie, şi totdeauna căuta să fie instructiv. Ca învăţător a funcţionat 46 ani, din cari în Cluj 44. In 1905 se pensionase, şi astfel n'a mai ajuns să lucre în şcoala cea nouă. A văzut însă dărâmându-se cuibul acela scund, întunecos, în care bietul bătrân instrua câte 60—70 băieţi, abia mai având loc să se mişte printre ei. Inmormântarea i-a făcut'o curatoratul pe cheltuiala bisericei şi a fost o înmormântare frumoasă, ca o apoteosă a unei vieţi atât de îndelungate în slujba bisericei. Chilia cea mare a casei cantorale se îmbrăcase întreagă în doliu şi un baldachin cu patru stâlpi intrauriţi scutea ca un cer sombru sicriul bătrânului dascăl. Biserica lui Bob, unde era să i-se facă prohodul, asemenea înbrăcase doliu. Intreprinzătorii de pompe funebre rivalisau, care de care să facă mai mult pentru cantorul, care atâtora le făcuse »cinstea din urmă«. Atâta mulţime de popor, în frunte cu inteligenţa din Cluj, venise la înmormântare, încât conductul lung, care se pornise din strada Heltai, peste pieţele mai de frunte ale oraşului, nu putea încăpea în biserică. S'a improvizat un catafalc în curtea cea nouă a şcoalei şi acolo, în faţa bisericei celei vechi şi a şcoalei celei nouă s'a săvârşit slujba prohodirei aceluia, care pe atâţia i a prohodit. Protopopul Dr. E. Dăianu i-a rostit un potrivit panegiric, pornind dintr'un psalm şi sfârşind cu poetul, care a făcut aşa de bine portretul dascălului bătrân:

„Azi, ca un sfânt dintr'o icoană veche
Blând îmi resai cu faţa ta blajină
Cu zâmbet bun, cu ochi cuminţi şi limpezi
Strălucitori de lacrimi şi lumină..“.

Iertăciunile le-a luat părintele Dr. Juliu Florian, care denumit fiind preot militar la Viena, a ţinut să iee parte la înmormântarea moşneagului cantor, şi lui i-a dat cea din urmă slujbă în Cluj. — »Versul« — obicinuitul vers, pe care mai ales reposatul îl popularisase, doar a publicat o întreagă colecţie »Coarda inimei« — i l'a cântat d-l Ioachim Pop, învăţător în Feneşul săsesc. La mormânt au rostit cuvântări de adio: Eug. P. Păcurariu, ca preşedinte al »Reuniunei sodalilor«, al cărei secretar a fost decenii de a rândul; Ioachim Pop, ca preşedinte al »Reuniunei învăţătorilor gr. cat. din tractul Clujului« (»Ellenzék« mai poate denunţa o reuniune, de care n'a ştiut) al cărei preşedinte fusese şi reposatul. In fine i-a mai cântat un »vers« un fost elev, orb săracul, dar bun cântăreţ, care neputându-şi ceti opera, o cânta după sufleru! acvirat anume. Era o duioasă scenă la mormântul luminătorului şi cântăreţului poporal...

Despre cantorul Iacob Mureşan s'ar cădea a se vorbi încă. Insemn, că curatoratul bisericei a avut buna inspiraţie de

---

de joc. Acest râs diabolic, nu'l mai puteam suporta. Imi era ca şi când ar fi trebuit să mor, dacă nu strigam tare.

»Şi acum ascultaţi oameni blăstămaţi« strigai eu »nu vă mai ascundeţi, Vă arăt fapta! Rupeţi podelele aici! aici! este bătaia îngrozitoare a inimei lui.

trad. de *G. Stinghe.*

Epilog

la serbările dela Şimleu ale Asociaţiunei.

Moci, 12/VIII 1908.

I.

Mai la drept: epilog şi adausuri. Sau în plural: epiloguri.

Anume, atunci, în goana întâmplărilor, chiar şi celui mai abil raportor îi scapă câte ceva »neprins«. Aceasta, ca să nu rămână »nesatisfăcută nici o aşteptare«, — şi câtă mare nu sunt ele! — le pune deci, pe urmă, în adausuri.

Şi tot atunci, în goana întâmplărilor, stăpânit de obicei numai de amăgitoarea »prima impresie«, raportorul nici despre adevăratul preţ al lucurilor nu-şi poate făuri numai decât o judecată temeinică, după vrednicie. Insă cesarului trebue dat ce-i a cesarului. De aceea seamă-i — epilogul!

Să încercăm deci a satisface toate aşteptările şi a da cesarului ce-i a cesarului — dar, a şi lua ce *nu i* a lui.

Spre Şimleu!

La Şimleu, poţi să ajungi, din spre Ardeal, pe două căi.

Una cu trenul, pe la Dej, Jibou, Zălau etc. făcând un colac de o zi, şi coborând tot la un cias dintr'un tren, pentru a te sui în altul. Te mai mângăi doar cu ochii. Ei şi se pot desfăta în văi mănoase şi în dealuri romantice. N'ai putea să le zici ţinuturi bogate, dar nici sărace. — Calea aceasta am făcut'o cei mai mulţi la întoarcere.

Cealaltă cale o faci cu trenul până la *Ciucia*, o gară cam pe la mijloc pe linia Cluj-Oradea, tocmai în munţii cei mai frumoşi şi cei mai româneşti (ţeara mocanilor) — iar dela Ciucia te duce trăsura, pentru bani scumpi, în cinci ore până la Şimleu. Ţinuturi şi mai frumoase decât pe cealaltă cale. Ales când, abia după $^{3}/_{4}$ ciasuri de cale, te pomeneşti, după un suiş de câteva minute, pe vârful *Mezeşiului* sau Meseşului*) cum i-se mai zice, după ungurie, şi din vârf ţi se deschide o privire întinsă pe un şes roditor şi frumos dela poale, unde ajungi mult mai încet decât ai urcat Mezieşul, după un coborâş de $^{1}/_{2}$ cias cel puţin.

Trecând Mezieşul, ai dat în comitatul Sălagiu!

Cizerul, satul unde a fost întâmpinat cu alai comitetul central, este întâiul sat pe pământul sălăjean. De acea s'a făcut primirea în Cizer, şi nu la gara Ciucia!

Dintr'una aţi aflat acum şi aceea, că aceasta cale, a doua, a făcut'o comitetul central, şi deodată cu el mulţi alţii, despre a căror soarte bună s'a putut convinge ori cine a cetit fidelul raport, al celui de al doilea raportor.

Aceeaşi cale o făcusem şi eu, a doua zi, Vineri, cu noaptea în cap, singur-singurel, găsindu-mă zorile de zi cu nerăbdare aşteptate, tocmai pe vârful Mezieşului. Am avut încalte avantajul, de a mă putea, nezăpăcit de sgomotul primirei gălăgioase, minuna în pace de frumseţile naturei şi a sorbi cu poftă aerul proaspăt de dimineaţă. Nu mă simţiam păgubaş de loc. Imi venia numai părerea de rău, pentru că n'aveam măcar un tovarăş — acum şi nicicând, *în acestea*.

O cale pe drumuri aşa de plăcute, te întramă şi 'n suflet şi 'n oase. Uiţi cele două nopţi nedurmite, uiţi ciuda de care trebue să ai parte cu ridicata când te desparţi de prietini, uiţi zile plăcute, uiţi griji ce te aşteaptă, uiţi tot ce a fost, şi ce va fi — putând s'admiri strălucirea naturei ce te desfătează. Sau, cine ştie dacă o admiri! Poate nici nu o priveşti cu ochii deschişi de tot Poate. N'o admiri, dar aşa de bine îţi cade, că te ştii în ea, că o ştii în jurul tău... Un simţ neînţeles. Te uiţi poate pe tine însuţi, atunci....

Şi cu simţirea aceasta de împăcare în suflet, străbaţi rând pe rând câmpiile cele mai roditoare şi satele cu cele mai bune gospodării, ale Sălajului. Tot sate mari; te miră cum mai pot fi atâtea lângă olaltă. Unele, chiar cu înfăţişare de orăşel. Vezi, în multe, biserici foarte vechi, de zid, calvine, dar vezi şi frumoase biserici noi româneşti. Peste tot, cum aflu şi din monografia cea nouă, dar cum ni-se spunea şi de mai nainte, în ţinutul Sălagiului ca şi în al Sătmarului, ţăranul român are o soarte mai bună decât în multe părţi, unde stindardul românismului fâlfăie sus şi tare.

---

*) Nu e cuvânt maghiar, ci latin după origine. Inseamnă *mezuină*, între două ţinuturi!

a-i eternisa numele printr'o fundațiune. In loc de »cunună peritoare« pe sicriu, curatoratul a deschis o listă, care a avut aci în Cluj destul de frumos rezultat și se speră, că și cunoscuții din afară, precum și toți cei ce prețuesc scopul filantropic ce se urmărește, vor contribui cu câte o coroană neperitoare. Menirea fundațiunei, care va purta numele lui »Iacob Mureșan«, este pentru cantina școlară, care țintește a da ceva de mâncare la ameazi acelor elevi săraci dela școala română din Cluj, care vin din marginile orașului la școală și nu merg acasă de dimineața până seara. Un mai potrivit scop nu se putea găsi pentru eternisarea memoriei aceluia ce a fost dascălul copiilor săraci din Cluj 44 ani de-arândul. Ori cine contribue spre acest scop servește cultura și contribue la cultul bunilor dascăli.

STIRILE ZILEI.

— 2 August v.

Reprezentanța orașului Brașov va ținea Miercuri în 19 August o adunare generală ordinară în casa »Sfatului«. Inceputul la orele 3 p. m. La ordinea zilei sunt 15 obiecte, între cari și propunerea privitoare la rugarea băncilor »Kr. Allg. Sparkassa« și »National-Bank-Aktiengesellschaft«, de-a semna și comuna acții în suma de 100,000 cor. în vederea zidirei noului hotel.

Dep. Dr. I. Maniu între alegătorii săi. Președintele clubului electoral din Vințul-de-jos, d-l A. Maniu, ne comunică că deputatul cercual, d-l Dr. Iuliu Maniu își va ținea darea de samă în Vinț la 23 August 1908 st. n. (Duminecă) la 12 oare a. m. și nu în 19/VIII cum din eroare a fost anunțat în »Tribuna« din Arad.

Prigonirea școlilor românești din comitatul Clujului. In comitetul administrativ al comitatului Cluj revizorul Varró a raportat, că sunt mai multe școli gr. catolice și gr. or., cari nu realizează progrese în instrucția limbii unguerești și întrebuințează manuale oprite. Comitetul a hotărât să denunțe pentru »delictul« din urmă pe patru învățători procurorului, între cari pe un învățător, care ar fi învățat pe copii cântece »antipatriotice din România«. Șase școli, cari nu corăspund acestui scop, au primit avertismentul întâi sau al doilea. Comitetul a hotărât închiderea a trei școale din motive sanitare și a mai propus ministrului închiderea altor șeapte școale.

Superiorul mănăstirei românești dela Muntele Athos, părintele Teodosie Soroceanu, a sosit de câteva zile la Sinaia. Venerabilul preot are intenția a prezenta regelui Carol un memoriu despre situația Românilor din Turcia față de ultimele evenimente.

O vizită a Ungurilor din România la Budapesta. Societatea de cântări a Ungurilor stabiliți în România, compusă din peste 150 membrii, a plecat la Budapesta, ca să vadă capitala patriei lor și să i-a parte la serbările aranjate, în amintirea Sf. Ștefan. Comitetul societății generale de canto din Ungaria a ținut o întrunire sub presidenția d-lui Zidmy Iozsef, în care a luat ultimele dispozițiuni pentru primirea Ungurilor din București, formând din prezedinții societăților de canto din Budapesta și împrejurimi, delegațiunea pentru primire Ungurii din București vor lua parte la cortegiul din ziua de Sf. Ștefan, iar după amiazi la serbarea muzicală din grădina publică.

Teatru în Lipova. D-l Zaharie Bârsan cu d-na vor da o reprezentație teatrală la Lipova, Duminecă în 16 August n. La Șiria vor juca de Duminecă într'o săptămână, în 23 August n.

Dela o întrunire a țăranilor români bucovineni, care a avut loc Dumineca trecută în comuna Crasna din Bucovina, ziarele vieneze relatează următorul incident: Duminecă a avut loc în acea comună o întrunire publică, convocată de partidul Lupu-Onciul, la care au luat cuvântul mai mulți membrii ai partidului creștin-social. Au azistat deputatul Isopescul și mai mulți învățători. După întrunire, țăranii, înarmați cu securi, topoare și sape, au pornit spre pădurea bar. Stârcea, pentru a pune stăpânire pe o parte din moșie. Țăranii începură să sape șanțul de despărțire, când sosi subprefectul din partea locului și cu mare greutate reuși să-i îndepărteze, sfătuindu-i să recurgă la justiție pentru a intra în stăpânirea locului de pădure.

Inteligența română din Șeica-mare și jur, învită la petrecerea de vară, ce se va aranja în sala »hotelului comunal« din loc, la 15(28) August a c (la Sf. Marie). Prețul de intrare: de persoană Cor. 1·20. — Venitul curat e destinat pentru procurarea de cărți pe sama școlarilor săraci dela școalele confesionale române. — Inceputul la 8 oare sara. Comitetul: Nicolae Racoța president. Aron Domșa vicepresident. Ioan Nistor cassar. Pompeiu Morușca controlor.

Timpul în România. Din București ni se scrie: Căldurile mari, cari obicinuesc să bântuie prin Iulie și Iunie prin șesul Dunării și îndeosebi în București, anul acesta și-au făcut rândul în Mai și chiar pe la sfârșitul lui Aprilie, ca să poată rămâne, se vede, luna Iulie pentru vremea ploioasă de care atât Ardealul cât și România au avut parte. Apa n'a fo·t mult stricătoare grânelor secerate sau încă în picioare, dar a fost de un mare folos pentru pășuni, pentru vii (foarte bogate și frumoase în acest an) și mai cu samă pentru porumburi. Au fost însă furtuni, cari au desrădăcinat copaci, au dărâmat și răsturnat tot ce a fost cu putință și au ridicat coperișe, cum se poate vedea încă pe la cantoanele de pe linia ferată Ploești-București. Acum cerul e mai mult senin, iar nopțile răcoroase. *M.*

140.000 exilați într'un an. După indicațiunile poliției turcești, anul trecut au fugit din Turcia, din motive politice, 60,000 mohamedani și 80.000 armeni. Exilații s'au împrăștiat parte în Europa, parte în America.

Un nou metod de tractare a cancerului. Din Londra se anunță, că D-rul Bell a descoperit un nou metod de tractare al cancerului. Cu tratamentul său, care e în curs de experiență, d-rul Bell a obținut câteva rezultate îmbucurătoare.

Biblia cu 412 limbi. Se anunță din Londra că John Sharp, care timp de 28 de ani a avut conducerea publicărei traducerilor de biblii în limbile străine pentru propaganda religioasă în toată lumea, s'a retras din funcție. Cu acest prilej a făcut unele comunicări interesante asupra activității sale. In 1880, când a întrat în funcție, biblia era tradusă în 238 de limbi; acum e tradusă în 412 limbi. Mai rămâne însă — zice dânsul — foarte mult de lucrat. Biblia a fost tradusă în 92 limbi indiene; numărul acestor limbi e de 150. Sunt foarte mari greutățile, ce sunt întâmpinate când se fac traduceri în limbi primitive. La tribul Nupe din Africa, un cuvânt poate avea opt înțelesuri deosebite, după intonația cu care se pronunță. Una dintre cele mai mari greutăți le întâmpină societatea biblică acum. Un misionar din Laos, lângă Annam. a tradus cu cea mai mare greutate părți din biblie în limba indigenilor și și-a trimis lucrarea la Londra. ca să fie t părită. Semnele scrisului erau astfel că a trebuit să fie făcute tipuri speciale de »litere«. Cu mare greutate au fost combinate colile pentru corectură. Dar când au sosit la Laos, misionarul și soția lui, cari aveau să le citească, muriseră de holeră. Dela întemeierea societății biblice în 1804, au fost împărțite în toată lumea peste 200 milioane de biblii.

Muzica militară va concerta mâne, Duminecă, începând dela orele 4 p. m. în restaurantul »Gewerbeverein«.

Cu 1 Septemvrie nou a. c. am lipsă de un candidat. A se adresa la Dr. Teodor Popescu, advocat Făgăraș.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provăzută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I Tuchlauben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

Varietăți.

Tabloul de mai la vale ne dă o icoană fidelă de rolul pe care, din aproape toate punctele de vedere, îl joacă *Statele-Unite ale Americei* pe întreg globul pământesc.

Cifrele de mai la vale arată partea ce revine Statelor-Unite din producția celor mai însemnate bogății ale pământului:

	Pământul	*Statele-Unite*	%
1) Suprafața (în mile pătrate):	50,650,000	3,026,000	5·9
2) Populația	1,650,000,000	86,000,000	5·2
3) Cereale	3,285,000,000	2,592,320,000	78·8
4) Tutun	2,210,000,000	698,000,000	31·1
5) Bumbac	18,578,000	13,346,000	71·3
6) Fier	61,000,000	25,780,000	42·2
7) Petrol	260,000,000	162,000,000	62·5
8) Aramă	1,597,000,000	918,000 000	57·5
9) Aur	404,000,000	89,620,000	22·1
10) Argint	106,835,000	37,914,000	35·5
11) Sulf	832,644	298,859	35·8
12) Linii ferate	570,000	225,000	39·4

După cum se vede Statele-Unite, cu o suprafață, care nu e nici a 16-a parte din suprafața totală a uscatului, joacă un rol covârșitor în viața economică a lumei. Chiar populația, pe când în Europa crește cât se poate de încet, în Statele-Unite dimpotrivă creșterea e atât de mare încât în zece ani ea se poate ridica dela 86,000,000 la 100,000,000, iar la 1950 ea poate ajunge cifra de 200,000,000 locuitori.

Da altfel trebue să se știe, că nu atât de mult nașterile măresc populația Americei de nord și lipsa lor scade pe aceia a Europei, — cauza creșterii populației Statelor-Unite e marele număr de imigrați, cari trec în Noul Continent.

Cu toată această creștere Americanii nu se îngrijesc, întemeindu-se pe întinderi imense de pământ încă neesploatate, pe bogățiile nemărginite de cărbune de pământ, cari au o întindere de opt ori mai mare decât în Europa.

După cum se vede, e zadarnică lupta pe care Europa vrea s'o poarte ca să se țină economicește în rând cu Noul Continent.

*

Acum sunt Turcii la ordinea zilei, turcii și turcoaicele (e vorba și de emanciparea lor de sub văl) — dar sunt în deosebi la ordinea zilei tinerii turci. Și acum când evenimentul de căpetenie în politica europeană e mișcarea de reformare politică a împărăției musulmane să vedem ce rost are cuvântul *Poartă, Inaltă Poartă* sau *Sublimă* (și într'adevăr *sublimă* a fost ea odată, într'un fel).

In adevăr ce legătură poate fi între puterea turcească, între guvernul turcesc și o poartă? — Și povestea acestui nume e destul de simplă totuși.

La Curtea otomană, ca și la cea din Persia, împărații trăind închiși în palatul lor, aveau obiceiul să dea audiențe la intrarea palatului, aproape de *poartă*. In acest vestibul se țineau și marile consilii ale împărăției, la cari luau parte miniștrii și marele vizir.

Și astfel s'a luat obiceiul de a se numi Poartă guvernul otoman sau chiar numai un element al puterii otomane. Apoi biruințele ienicerilor au făcut-o în cursul veacurilor *Inaltă* și *Sublimă* și tot așa i-a rămas numele, cu toate că azi ea nu-i nici măcar *»înaltă«*.

Se vede însă și azi la palatul Sultanului, poarta care a botezat puterea turcească cu numele ei și arhitectura ei se poate admira cu un interes îndoit: arheologic și istoric.

M.

Maxime și cugetări.

De Vauvenargues.

Catilina nu nesocotea primejdia unei conjurațiuni.

*

Cine a făcut împărțirea pământului, dacă nu puterea? Toată preocuparea justiției este de a menține legea violenței.

*

Am cunoscut un bătrân devenit surd, care nu prețuia musica, fiindcă el, zicea, judecă fără pasiune. Iată ce numesc oamenii a judeca cu sânge rece.

*

Nu e nimic atât de rece pe lume, decât aceea ce cugetăm pentru alții.

*

Dacă o cugetare nu este de folos decât la puțini, o vor aplauda.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 15 August. George Nastici a trimis următoarea declarațiune ziarelor vieneze: Față de comunicatul oficial al regelui Petru și al guvernului sârbesc, cari au dezmințit cele cuprinse în broșura mea, declar că instrucțiunea, care se urmează actualmente în Agram, va dovedi cu prisosință *complicitatea guvernului sârb în uneltirile din Croația.*

Constantinopol, 15 August. — In cursul zilelor viitoare va apare aci un ziar liberal românesc, 2 ziare zilnice bulgărești și un ziar zilnic pentru apărarea intereselor populației spaniole. La Monastir vor apare de asemenea un ziar românesc și unul bulgăresc.

Sofia, 15 August. Șefii bandelor bulgare vor pleca în corpore la Constantinopol pentru a prezenta omagii sultanului pentru restabilirea Constituției.

Glume.

Din filozofia banilor.

X — In sfârșit, dragă Z, ce crezi că poți să faci fără bani?

Z (sentențios) Datorii.

*

O fetiță de 6 ani către mamă sa:

— Mamă, am necontenit durere la stomac.

— Pentru-că n'ai mâncat, draga mea, și pentru-că stomahul tău e gol; te-ai simți mai bine, dacă ai avea ceva în iel.

După prânz preotul face o vizită și în timpul conversației spune, că sufere de durere de cap.

— Pentru-că capul d-tale este gol, observă copila; te-ai simți mai bine, dacă ai avea ceva înăuntru.

*

Un ofițer nou prezintându-se la un regiment, comandantul între altele îi recomandă:

— Iți atrag atenția asupra unui lucru: nu admit să dai nici o pedeapsă, nu vreau pedeapsă la mine în regiment... Imediat ce vei pedepsi pe cine-va, te trimit zece zile la garda pieții.

Bibliografie.

St. O. Iosif. *„Zorile“* „Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 cor (10 b. porto).

„P. Ispirescu“ Poveștirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul“, Mama Anghelușa“, „Herșcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Ion Păpușariul“, „Cucoana Chirița“ „Barbu Lăutaru“, „Paraponisitul“, „Kera Nastasia“ „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală și Tândală“, „Sfara mâței“ „Craiu nou“, Harță Răzășul“, „Rămășagul“, „Peatra din casă“, „Nunta țărănească“, „Chiriță la Iași“, „Chirița în Provincie“.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani port.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Bine înțeles, în cele materiale numai. Căci în cele spirituale stau slab de tot. Nicăiri poate nu se mai vorbește o românească așa de pocită, plină de cuvinte maghiare, ca și aci. Analfabeții dau un contingent tot așa de mare ca alte ținuturi românești. »Cartea românească« e tot așa de puțin răspândita ca și pe aiuri, unde stăm slab — cu toate că, socotind mai bine, țăranul sălăjan încă tot mai multă carte românească va fi având în mână decât cărturarul sălăjan.

Bine înțeles, în calea spre Șimleu, încă nu tulburau constatări de acestea gândul unui raportor.

Priveam mai bucuros la câmpuri și la sate.

Mă uitam cu o conștiențiositate de tânăr gazetar, la — recoltă. Bune bucate. Și eram parcă ușurat în suflet. Intr'un an, care amenință cu grea secetă, par'că mergi mai cu inima liniștită la »serbări culturale«, dacă poți zice fără cutremur: bune bucata.

Mă uitam cu plăcere și la sate. Numai când trecusem prin *Crasna*, îmi adusei aminte de gălăgiile dela alegerile dietale, și — mi-a fost dor de celălalt sat. Totuși mi-a părut foarte scurtă calea până la Șimleu. Către 8 ciasuri, când îmi spunea birjarul că acuș sosim, gândești că mi-ar mai fi plăcut să mergem o leacă.

S. D.

Anunț de licitație.

În 24 și 25 August st. n. 1908 se vor vinde cu licitație **obiectele** ce sau **amanetat** din 10 Maiu 1907 până inclusive 20 Iulie 1907 și anume: **sub numărul 6883—1907** până inclusive cu Nr. 9938—1907, al căror termin au espirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc in localul **Casei de zăloage**, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: **Giuvaericale, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioare, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele**

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau înoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó 1 August 1908.

[3—3]. Oficiul cassei de amanetare din Brașov.

Anunț.

Sâmbătă în 22 curent la 9 oare a m. în cancelaria subscrisului notar public, la cererea „Băncei Naționale“ societate pe acțiuni, **se vor licita** mai multe rânduri de **giuvaericale de aur și argint** (ciasornice, inele, colliere, brățare, tabachiere), amanetate la dânsa sub numerii: 57, 99, 101, 132, 146, 195. Celui mai mult promițător, contra plătirei în bani gata.

Lucrurile ce se vor licita, să pot privi la subscrisul în oarele oficioase.

Brașov, în 10 August 1908.

Dr. Carol Lurtz,
not. public reg.

Grădină frumoasă

cu perspectivă încântătoare în apropiere de oraș **este de vânzare** în total sau parțial. Informații se pot lua dela administrațiune. [268,2—3.]

NOXIN

Cea mai bună **Cremă de Ghete**

cu patent **CHEILE**

Se capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN“ Co.

Londra: E. C. 57. Chiswell Street
Paris: 125. Rue Montmartre
Wiena XVIII.: Willy Weingärtner S mpey-Strasse 13 Selefon 22149.
Budapesta, VI.: Brüder Hochsinger.

Fabrică de tricotaj **GEORG FOITH & Co., Brașov.** Magazin cu articoli trico și mărunțișuri en gros — en detail.

Fabricație proprie de tot felul de ciorapi din mătase, ață, bumbac. Mare asortiment cu articole de sport pentru **turiști** și **biciclişti, Sweter** etc. Recunoscut ca cele mai bune fabricate.

Distins cu „Grand Prix“ la Cincibiserici. 1907.

Comande de împletituri FOITH, precum și de toate produsele fabricei se primesc exclusiv în Magazinul nostru **Strada Porții 24,** se execută cu acuratețā.

Mare asortiment de **cămăși de Turiști** în mărime mare și mică, diferite calități și prețuri. Tot soiul de **rufărie, trico, cămeși rețelate, abso bătoare de sudoare** pentru turiști. Mare depozit cu **mănuși de ață**, și tot-felul de **mărunțișuri** (Kurzwaaren)

Restaurantul

„GEWERBEVEREIN“

Rudolfsring 7 (Bulevardul Rudolf 7).

Se recomandă Onor. visitatori streini cât și stim. Public brașovean prin bucătăria sa bună și aleasă. **Bucate naționale române** în fie-care zi, precum și **beuturi escelente și curate.** Serviciu prompt și conștiențios.

Curățenia perfectă.

Cu deosebită stimă

JOSEF PETER,

fost mai îndelungați Antrepr. al Coloseului Oppler din Sinaia și al Restaurantului Cautinei Fabricei de postav din Azuga.

Nr. Telef. 336 (7—1*).

De vânzare

o droguerie și ferărie

esistentă de 50 ani cu circulațiune escelentă, eventual și **o casă** constătătoare din mai multe localuri pentru prăvălii și mai multe locuințe.

Székelyhidy Gerő, (1—6.) **Tövis.**

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Ape minerale de celebritate universală, **din izvórele**

VICHY

Proprietatea statului francez. Recomandate de celebrităţi medicale.

Célestins: contra suferințelor de rinichi, ud, bășică, soldină, diabet.

Grande-Grille: contra suferințelor de colică la ficat, piatră la fieră, îngreunări la pântece.

Hôpital: contra tuturor afecțiunilor dyspepsice.

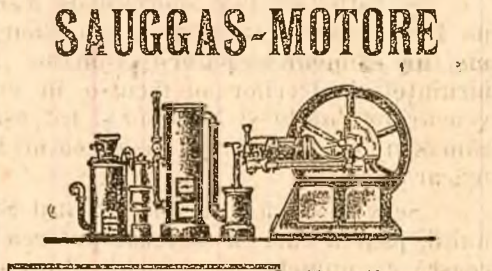
Se capătă în tóte prăvăliile de ape minerale și la farmacii.

Pe capsule cu etichetă stă numele izvorului

160,3—8. A.

Puterea motrice cea mai sigură și perfectă **Fabricat de rangul prim** Motoare pentru sorbirea gazelor

SAUGGAS-MOTORE

Întrebuințate la încălzirea cu Antracit, Kooks, precum și căbuni de lemn

Funcționarea cea mai ieftină și regulată.

Cea mai sigură !!! GARANȚIE !!!

Spese de funcționat ca 1—2 bani de HP.

Permanent în deposit: **Motors de uleî și Benzin. Locomobile și Garnituri de îmblătit.**

— Condițiuni favorabile de plată. —

B. DÉNES, Motor-specialist, **Budapest, V., Lipót-körut 15.**

Preț curent și devis gratis!

(34,18—20).

Mare asortiment de lingerie.

Cea mai bună ocasiune. **Cu prețuri foarte reduse.**

Avem onoare a aduce la cunoștința On. public din loc și streinătate, că la firma noastră

FRAȚII SIMAY,

Brașov, Târgul grâului 3, (lângă Cafenea),

cu ziua de 1 August începând să vinde **un mare asortiment de Lingerie,** complete trusouri **cu prețuri foarte reduse** ceeace numai printr'o cumpărare foarte avantagioasă dela o fabrică am putut ajunge. Deci recomandăm amatorilor, că în timp de 4 săptămâni cât va dura, să asorteze după plac.

MARE ASORTIMENT IN:

Bluse, Jupoane, Confecțiuni, Toilete de Dame, atât costume de **Dame,** cât și de **Domni,** se pregătesc în timpul cel mai scurt.

Numai 4 săptămâni!

O cerință a frumseței este Teintul frumos.

A se feri de imitații! A se feri de falsificări!

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei

MARGIT-CREMA

a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÈME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp face pielea moale ca catifeaua, în 10—20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrui, petele de ficat și orice necurățenie a feței.

O particularitate avantagioasă a Crêmei este că nu face pielea lucie ca alte crême, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantagiu principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare 2 cor., borcan mic 1 cor. Margit Pasta de dinți 1 cor. Apă de obraz 1 cor.

Deposit principal în Brașov: Keilemen Ferencz; Klein Victor; Kugler Rezső; Lang & Tnell drog.; C. H. Neustädter drog; Neustädter Jenő, Oberth Henrick, Roth Victor, Stenner Frigyes.

In Sighișoara: A. V. Langner, farm.; Julius Tartler, drog.

Producent: CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în Arad. Comande de 6 cor. să trimit franco.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai decă fie-care cutiă este provăzută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicôse la stomac și pântece, în contra cârceilor și acrelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a casă acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll**

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alinădurerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recéla.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —.40 b. Cinci bucăți cor. 1.80

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provăzută cu marca de apărare a **A. Moll.** —

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincia se efectuéză dilnic prin rambursă postală —

La deposite se se céră anumit preparatele provĕdute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști *Ferd. Jekelius, Victor Roth* și en gros la *D. Eremias Nepoții.*

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul a **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop,** la tutungeria de pe parcul **Rudolf** și la **Eremias Nepoții.**